

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684

37. Exemptio, an augeatur aucto exempto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Q U Æ S T I O XXXVII.

Exemptio an augeatur aucto Exempto?

S U M M A R I U M.

1. Privilegium extenditur ad augmentum.
2. Fallit, si tenderet in præjudicium tertii.
3. Exempta Diocesi, exemptio non extenditur ad augmentum.
4. Fallit si ordinarius exemisset.
5. Si vero Papa exemisset fieret restrictio.
6. Fallit iterum, si augmentum esset latens.
7. Jurisdictio augetur vel minuitur ab incremento.
8. Exemptio nominatim data cum acquirendis extenditur ad futura.

1 **Q**uamvis Regulariter Privilegium principali concessum extendatur ad ejus augmentum, cap. quia circa de privilegiis cap. ex parte cap. penult. de Decimis Barth. l. damni infecti §. si is qui ades. ff. de damno infecto late Barth. l. si sua ff. de auro & arg. legato Albertus Brunus tract. de augmento conclusione 9. per tot.

2 Tamen si privilegium seu Exemptio tendat in præjudicium tertii; tunc non fit illius extensio ad augmentum super veniens, Ang. l. si servitus col. pen. in pr. ff. de servit. Urbau. pradior. so. Andr. & DD. d. cap. quia circa. Albertus Brunus d. conclus. 9. §. 8. & seqq.

3 Ideo que censuit Angel. d. l. si servitus, si Papa eximat Episcopum & totam suam Diocesim à jurisdictione Archiepiscopi, quod aucta Diocesi augmentum non erit à jurisdictione Archiepiscopi Exemptum. Ratio est, quia non debet fieri extensio in præjudicium tertii seu ordinariæ jurisdictionis. Arg. l. si quando in pr. C. de inoffic. testam. l. impuberi ff. de administ. tut. not. Hostiens. & Canonist. cap. cum capella & d. cap. quia circa de privileg.

4 Quod fallit primò, si ordinarius de cuius præjudicio agitur exemptionem concessisset, Quia contra concedentem privilegium fit larga interpretatio, d. c. quia circa & c. olim de verb. sign. cap. cum dilectus de consuet. l. fin. ubi fuit DD. de constit. princip. Adeo quidem, ut dispositio contra jus, quæ dicitur odiosa & strictè interpretanda. c. 1. & 2. de filius Presbit. non debeat respectu concedentis dici odiosa, Abb. d. cap. quia circa. Albertus Brunus d. conclus. 9. n. 10.

5 Quod secus esset, si Pontifex vel alius exemptionem concessisset, tum enim in præjudicium tertii vel ordinarii deberet fieri stricta interpretatio, ut non fiat extensio ad augmentum, DD. ubi supra ca. cum Dilecti de Donat. l. 2. §. merito. §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publico l. nec anus c. de Emancip. liber. late DD. d. l. fin. de constit. princip.

6 Fallit secundò, si augmentum esset latens ut est per alluvionem, nam si patens esset tale augmentum, non censetur exemptum, Ang. d. l. si servitus. Quippe concessio

cessio facta respectu certæ rei, non extenditur ad supervenientes res, quæ oculo distingui possunt, d. l. si in ubi DD. ff. de Auro & argento legato, Albertus Brunus d. conclus. 9. num. 8. & 9. Paucis jurisdictionis omnis & exemptio augmentum recipit aut diminutionem ab incremento vel decremento, id quod plurifariam docet Baptista Aymus Parmensis tract. de alluvionibus. lib. 2. cap. 6. cap. 16. & seqq. Albertus Brunus d. tract. de augmento.

Fallit tertio, nisi Exemptio concessa sit nominatim cum acquirendis, quia eo casu Exemptio extenditur ad acquirenda in futurum, Card. Clem. 1. §. ad hoc quest. 7. de statu Monach. Caccial. de unombus art. 4. n. 7. in fine.

Q U Æ S T I O XXXVIII.

Exemptio an extendatur ad futura?

S U M M A R I U M.

1. Distinctio quorundam. 2. Maxime quando vertitur præjudiciū tertii
 2. Exemptio non trahi ad futura. 3. Tertii præjudiciū quando dicatur verti.
 4. Connectorum idem ius est & ratio.

Non assimilis est præcedenti hæc quæstio, quam Doctores aded pugnantis argumentis plurimum obfuscarunt, ut cuiusque non sit expedita sententia: super qua videndus Bartholom. Brixienfis Quæstione Dominicali § 8. per rot. Petrus Antiboli tract. de munerib. parte 3. principali nu. 43. Albertus Brunus de Augmento conclus. 9. num. 8. & seqq. & Concl. 9. Castrens. l. jubemus n. 8. C. de Sacros. Eccles. Guido quest. 489. n. 1. & 3. Cugno Auth. omnia Privilegia C. de Episc. & Clericis Jason l. qui filius nu. 12. 13. 14. de legat. 1. fo. dilectus de arte testandi tu. 6. Cautela 10. & 55. Abb. & DD. cap. quia circa de privileg. Faber in Rubr. C. de sacros. Eccles. & in l. si quis C. que res pignori oblig. possim. & in l. non modis C. de servitutibus.

In ea igitur sic quidam distinguunt: Aut quarimus de extensione ad futura per modum augmenti se habentia, tunc est respondendum eisdem conclusionibus & exceptionibus quibus ad præcedentem quæstionem. DD. d. quest. præcedenti Brunus d. conclus. 9. n. 3. Clem. Literas ubi Imò & DD. de Rescript. Aut de extensione ad futura per modum surrogationis, v. g. si Episcopo concedatur, ut quatuor Clerici sibi assistentes plenis beneficiorum fructibus non residentes gaudeant, si alii surrogentur, simili privilegio potentur. fo. Andr. c. sp. de verb. signif. in 6. Regulariter enim in dispositione simpliciter concepta, comprehenduntur futura, quando ea in locum priorum surrogantur. Alex. cons. 78. col. 2. d. c. quia circa per l. sicut in annos in 2. Resp. ff. Quæ ad serv. amit. Aug. l. si servus ff. de serv. urb. præd. præses in loco à surrogatis. Aut disputatur de extensione dispositionis ad futura simpliciter, seu neutro præcedentium

M 2 modò